

דמים ביום טוב.

אבל אומר לו: הריני נמנה עמך בבהמה זו למחצה ולשליש ולרביע בבשרה. שבכך אין פסיקת דמים.

מתניתין:

כשאינה נתונה כף המאזניים בטבעת, מוכח לכל שאין הבשר נתון בה לשקילה אלא רק לשמירה.

ואמר רב יהודה אמר שמואל: טבח אומן המתמצא היטב במשקל כל חתיכה, בהרגשת ידו — **אסור לשקול בשר ביד.** לפי שגם זה דרך שקילה הוא.

כח-א **רבי יהודה אומר:** שוקל אדם, טבח המוכר ביום טוב בלי פיסוק דמים, בשר במאזניים, אך אינו שם כנגדו בכף המאזניים השניה מידת משקל כמו שעושה ביום חול, אלא עליו לשנות, ולשוקלו כנגד הכלי שהוא מכיר במשקלו, ומניח אותו על כף המאזניים השנית, או כנגד הקופיץ, שכין גדולה, שמשקלה ידוע לו ומניחה בכף המאזניים השנית.

וחכמים אומרים: אין משגיחין מעיינים בכף מאזנים כל עיקר. והיינו, שאין שוקלים כלל במאזניים ביום טוב.

גמרא:

והוינן בה: מאי האי דאמר התנא "אין משגיחין בכף מאזניים כל עיקר"?

אמר רב יהודה אמר שמואל: אין מניחים את הבשר בכף המאזניים התלויים בגובה, אפילו לא בכדי לשמרו שם מן העכברים, כדי שלא ייראה כאילו הוא שוקלו.

אמר רב אידי בר אבין: זה שאסרו ליתן את הבשר בכף המאזניים אפילו לשומרו, זה רק כשיש מקום לחשד, והוא, דתליא כף המאזניים בתריטא, בטבעת, שבו היא תלויה כשבאים להשתמש בה לשקילה. אבל

ואמר רב יהודה אמר שמואל: טבח אומן אסור לשקול בשר במים. שנותן מים בכלי ובו סימונים לגובה המים, ונותנים את חתיכות הבשר אל תוך הכלי, לפי גובה המים שנשארו, בהתאם לסימונים שבכלי, יודעים את משקל הבשר שניתן לתוך הכלי.

ואמר רב חייא בר אשי: אסור לעשות לנקוב ביום טוב נקב שישמש "בית יד" בבשר כדי שיוכלו לשאת אותו, היות ודבר זה דרך חול הוא, שכך הוא הנוהג שהמוכר עושה בית יד לקונה כדי שיוכל לשאתו. והמקח הרי נאסר ביום טוב, ולכן העושה בית יד כדרך שעושים במקח, נמצא עושה "מעשה חול" ביום טוב.

אמר רבינא: ולנקוב את הבית יד בידא ולא בסכין שרי.

אמר רב הונא: מותר לעשות ביום טוב סימן בבשר.

כי הא דרבה בר רב הונא כשהיה שולח בשר מן השוק לביתו, היה מחתך לה לחתיכת הבשר אתלת קרנתא, בצורת משולש, כדי שלא יחליפו אותה.

רבי חייא ורבי שמעון ברבי כשחלקו ביניהם ביום טוב בשר בהמה שלקחו ביחד — היו שוקלין מנה כנגד מנה, היו משוים

לאחר שנפרדו, לבין בכור ומעשר שנפל בהם מום, ביחס לשמירת כבוד מקצת קדושתם.

ב"פסולי המוקדשין" היות והנאתן, פדיונם הוא להקדש, הקלו בהן חכמים שיהיה מותר למוכרם אפילו באטליו, והרשו אף למוכרם במשקל, על אף שיש בכך משום זלזול מסויים בקדושתם, כדי שהקדש יקבל מחיר יותר גבוה עבור פדיון.

אך בכור או מעשר שנפל בהם מום, שאין להקדש הנאה מהם, אינם נמכרים אלא בבית ואינם נמכרים אלא באומד ולא במשקל כדי לא לזלזל בקדושתם.

אבל — ושוקליו מנה כנגד מנה בכבור, שאין זה נחשב כמשקל, ואין בשקילה שכזאת זלזול בקדושת בכור.

אמר ליה אבוי לרב יוסף: ודלמא לא היא! שחכמים בסתם משנה בבכורות יתכן זאינם סוברים כדעת רבי יהושע ביום טוב, ויתכן שרבי יהושע לא סובר כמותם. כי שמא:

עד כאן לא קאמר רבי יהושע הכא שמותר ביום טוב לשקול מנה כנגד מנה, אלא דליכא בזיון קדשים. אבל התם, דאיכא בזיון קדשים — לא אמר כמו חכמים.

אי נמי, עד כאן לא קאמרי רבנן התם — אלא משום דלא מחזי השקילה של מנה כנגד מנה כעובדין דחול. אבל הכא, דמחזי כעובדין דחול — לא. שהרי כך היא דרך החולקין בשר שקנו במשותף.

ועתה מבארת הגמרא את מה שאמרנו שרבי חייה ורבי שמעון רבבי חלקו ביניהם מנה כנד מנה ביום טוב במשקל.

את חלקם במשקל, אך לא היו שוקלים כנגד משקל מסוים ביום טוב.

והוינן בה: כמאן נהגו כך? לא רבבי יהודה ולא רבבנן!

אי רבבי יהודה — האמר: שוקל אדם בשר כנגד הכלי או כנגד הקופיין, כי אין דרך לשקול כך בחול.

ולכן רק כנגד הכלי — אין, אבל כנגד מידי אחריותא — לא. ומשקל של מנה מול מנה הרי כל החולקין דבר שנקנה במשותף כך הם חולקים!

אי רבבנן — הא אמרי אין משגיחין בכף מאזנים כל עיקר, ואפילו לא ליתן בשר כדי לשומרו מהעברים!?

ומשנינן: אינהו — דעבוד רבבי יהושע.

דתניא, רבי יהושע אומר: שוקליו מנה כנגד מנה ביום טוב.

אמר רב יוסף: הלכה רבבי יהושע, הואיל ותנן בסתם משנה בענין משקל בכורות, כותיה, ששקילת מנה כנגד מנה אינה נחשבת לשקילה רגילה.

דתנן במסכת בכורות [לא א]:

קדשים שנפל בהם מום, נפדים, ודמי הפדיון שייכים להקדש. חוץ משני קרבנות שאמרה תורה שאינם נפדים ואינם נגאלים, אלא הם נאכלים לבעליהם ללא פדיון, והם: הבכור, הנאכל לבעליו הכהן, והמעשר הנאכל לבעליו הישראלי.

ויש חילוק נוסף בין קדשים שנפל בהם מום,

למימרא דקפדי אהרדי ולא התחלקו ביניהם
אלא במנה כנגד מנה?!?

והא הנהו שב בניתא, שבעה דגים, דאתו
לבי רבי, שהובאו לבית רבי, ואשתכח
ולאחר שחוקקו שבעת הדגים בין בני ביתו
של רבי נמצאו חמש מנייהו כי בחלק ביתו
של רבי הייא, ולא קפיד על כך רבי שמעון
ברבי!?

אמר רב פפא: שדי גברא בינייהו, הוסף
למקרה הזה שם של אדם נוסף. דהיינו
שאירע המעשה לא ביניהם, אלא אי או
שהיו שם רבי הייא ורבי ישמעאל ברבי
יוסי. אי שהיו שם רבי שמעון ברבי ובר
קפרא.

מתניתין:

אין משחזין את הסכין ביום טוב כדרך
שמשחזים אותה בחול, כי הוא מתקן אותה
בכך, ולא הותרה אלא מלאכת אוכל נפש,
ולא מכשירי אוכל נפש.

אבל משיאח מחליקה לסכין על גבי חברתה,
שיש בכך שינוי מדרך חול.

גמרא:

אמר רב הונא: לא שנו שאסור להשחז את
הסכין ביום טוב אלא במשחות של אבן,
שמתקנת את הסכין כראוי, כדרך שעושים
בחול.

אבל במשחות של עץ שאינה מתקנת את
הסכין תיקון גמור מותר.

אמר רב יהודה אמר שמואל: הא דאמרת

של אבן אסור — לא אמרן אלא שעושה
זאת כדי לחדדה, שנראה כתיקון.

אבל אם עושה זאת כדי להעביר שמנוניתה
מעליה — מותר.

ומדייקת הגמרא: מכלל, דבשל עץ — אפילו
לחדדה נמי — מותר.

איכא דמתני לה לדברי רב יהודה אמר
שמואל אסיפא, על סוף דבריו של רב הונא,
שאמר: בשל עץ מותר.

ועל כך אמר רב יהודה אמר שמואל: הא
דאמרת בשל עץ מותר — לא אמרן אלא
להעביר שמנוניתה, אבל לחדדה — אסור.

ומדייקת הגמרא: מכלל דבשל אבן — אפילו
להעביר שמנוניתה אסור.

איכא דמתני לה לדברי רב יהודה אמר
שמואל לא על דברי רב הונא אלא
אמתניתין, על המשנה עצמה, ששינוי בה:
אין משחזין את הסכין ביום טוב.

ועל דברי המשנה אמר רב יהודה אמר
שמואלף לא שנו אלא לחדדה, אבל להעביר
שמנוניתה — מותר.

מכלל דעל גבי חברתה — אפילו לחדדה נמי
מותר.

ואיכא דמתני לה לדברי רב יהודה אמר
שמואל אסיפא של המשנה:

אבל משיאח על גבי חברתה:

אמר רב יהודה אמר שמואל: לא שנו אלא
להעביר שמנוניתה, אבל לחדדה — אסור.

מכלל דבמשחזת — אפילו להעביר שמנוניתה אסור.

ועתה מבארת הגמרא: מאן תנא דבמשחזת אסור?

אמר רב חסדא: דלא כרבי יהודה!

דתניא: אין בין יום טוב לשבת אלא אוכל נפש בלבד,

רבי יהודה מתיר אף מכשירי אוכל נפש.

אמר ליה רבא לרב חסדא: דרשינן משמך — האם נוכל לדרוש בשמך שהלכה כרבי יהודה שמותר ביום טוב מכשירי אוכל נפש

אמר ליה: יהא רעוא יהי רצון דכל בי הני מיילי מעלייתא תדרשון משמאי. שכל הדברים שתדרשו בשמי יהיו מעולים כדבר הזה.

אמר רב נחמיה בריה דרב יוסף: הוה קאימנא קמיה דרבא, והוה קא מעבר לסכינא אפומא דדקולא. ראיתו מעביר את הסכין על פי הסל.

ואמרי ליה, ושאלתיו: האם כדי לחדדה קא עביר מר, או להעביר שמנוניתה?

ואמר לי: להעביר שמנוניתה.

וחזיתי לדעתיה, הבחנתי כי לפי האמת — לחדדה קא עביר.

אלא, וקסבר: הלכה כרבי יהודה שמכשירי אוכל נפש מותרים, ואין מורין בן. כדי שלא יזלזלו אף במכשירי אוכל נפש שאפשר לעשותם מאתמול, ולא התיר רבי יהודה אלא מכשירי אוכל נפש שאי אפשר לעשותם מאתמול.

ואמר אבוי: הוה קאימנא קמיה דמר [רבה], והוה קא מעבר סכינא אשפתא דרחיא, על שפת הריחיים.

ואמרי ליה ושאלתיו: האם לחדדה קא בעי מר או להעביר שמנוניתה?

ואמר לי: להעביר שמנוניתה.

וחזיתי לדעתיה לחדדה קא עביר,

וקסבר: הלכה ואין מורין בן.

איבעיא להו: מהו להראות סכין לחכם ביום טוב?

שיש על כל שוחט להראות את סכיניו לחכם לפני שחיטה. והסתפקו האם להראות את הסכין לחכם גם ביום טוב, כי שמא אם יראה לחכם יהיה פרסום לדבר, ויראה הענין כעובדא דחול, כאילו שוחטים בכונה למכור באיטליז?

רב מרי בריה דרב ביונא שרי,

ורכנן אפרי.

ורב יוסף אמר: תלמיד חכם רואה לעצמו, ומשאילה לאחרים.

ואמר רב יוסף: סכין שעמדה מלחתוך חד, אך לא נפגמה — מותר לחדדה ביום טוב.

והני מיילי שמותר לחדדה הוא באופן דפסקא מלחתוך אגב דוחקא, בדבר שהוא דחוק וקשה, אבל אם הפסיקה לחתוך בכלל, אסור לחדדה. כיון שיש בחידוד שכזה טירחה רבה.

דרש רב חסדא ואיתימא רב יוסף: אחד סכין